

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-1-112 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 10-49/911-320
Karar Tarihi : 08.07.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : M. Oğuzcan BÜLBÜL, Cemal Ökmen YÜCEL, S. Yersu ŞAHİN

C. ŞİKAYET EDEN : Safter Camelyaf Polyester San. Tic. Ltd. Şti.
Hasanpaşa Uzunçayırıyolu Konur İşmerk. No:2/36 Kadıköy/İstanbul

20 **D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA**

YAPILANLAR : - Camelyaf San. Tic. A.Ş.
Bayramoğlu Sapağı Çayırova Gebze/Kocaeli
- Plasto Ltd. Şti.
Dolayoba Cadde Akseki Sok. No:2 Pendik/İstanbul

30 **E. DOSYA KONUSU:** Camelyaf San. Tic. A.Ş. ile İstanbul bayisi Plasto Ltd. Şti.'nin, alt bayilerin bir kısmına mal vermeyi reddetmek, farklı satış koşulları uygulayarak alt bayilerini zor durumda bırakmak, cam elyaf ve polyester fiyatlarını keyfi olarak belirlemek suretiyle hakim durumunu kötüye kullandığı iddiası.

40 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 26.04.2010 tarih ve 3368 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 25.05.2010 tarih ve 2010-1-112/İİ-10-408.SYŞ sayılı İlk İnceleme Raporu, 03.06.2010 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 6. maddelerinin ihlaline ilişkin bir soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Bunun üzerine düzenlenen 30.06.2010 tarih ve 2010-1-112/ÖA-10-336.MOB sayılı Önaraştırma Raporu 01.07.2010 tarih ve REK.0.05.00.00-110/250 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-49 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikâyet başvurusunda özetle;

- Safter Camelyaf Polyester San. Tic. Ltd. Şti. (Safter) olarak geçmişte Camelyaf San. A.Ş.'nin (Camelyaf) üç bayisinden biri iken, finansal sıkıntılardan ötürü bayiliği bırakıp, Camelyaf'ın alt bayisi olarak çalışmaya başladıkları,
- Camelyaf'ın İstanbul'da iki yetkili bayisi olmasına rağmen, gerçekte yalnızca Plasto Ltd. Şti.'nin (Plasto) alt bayilere satış yapmakta olduğu,
- Camelyaf'ın, İstanbul tek bayisi Plasto ile pazara hükmettiği,
- Plasto'nun, tekel konumunu kullanarak pazarı kontrol ettiği; alt bayilerin bir kısmına mal verirken, bir kısmına mal vermeyi reddettiği; farklı satış koşulları uygulayarak alt bayileri, müşterilerine karşı zor durumda bıraktığı; cam elyaf ve polyester fiyatlarını keyfi olarak belirlediği,

10-49/911-320

- Plasto'nun bahsedilen davranışları nedeniyle, Camelyaf markalı malzeme kullanmak isteyen teşebbüslerin, rekabet edemez hale geldikleri, ihalelerde zarar ettikleri ve cezalı duruma düştükleri

ifade edilmiş, bayi adedi arttırılarak, pazarın rekabetçi hale getirilmesinin sağlanması konusunda gereğinin yapılması istenmiştir.

60 **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı ve şikâyetin reddedilmesinin uygun olacağı görüşü ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Taraflar

I.1.1. Hakkında Öneraştırma Yapılan Teşebbüsler

70 Dosyadaki bilgilere göre, 1976 yılında üretime başlayan Camelyaf, Şişecam grubunun bir kuruluşu olup, CTP endüstrisi için "E" camı elyafından takviye malzemeleri ile "doymamış polyester" reçine ve türevlerini üretmektedir. Camelyaf tarafından üretilen cam elyafı takviye çeşitleri, çok sayıda ülkeye ihraç edilmektedir. Diğer taraftan, 1997 yılından bu yana Fiberglass sektörüne ham madde ve yardımcı kimyasallar tedarik etmekte olan Plasto ise, Camelyaf'ın yetkili dağıtıcısı ve hâlihazırda İstanbul tek bayisidir.

I.1.2. Şikayet Eden:Safter Camelyaf Polyester San. Tic. Ltd. Şti. (Safter)

Dosyada yer alan bilgilere göre; geçmişte Camelyaf'ın bayilerinden biri olan Safter, Camelyaf bayiliğinin sona erdirilmesinin ardından, Camelyaf İstanbul bayisi Aygün Dış Tic. Ltd. Şti.'den; bu şirketin Camelyaf bayiliğinin sonlandırılmasının ardından da Plasto'dan cam elyaf ve polyester tedarik etmiştir.

I.2. İlgili Pazar

80 Şikâyet konusu işlem bakımından ilgili ürün pazarı, "cam elyafı ve polyester" pazarı; ilgili coğrafi pazar ise, "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

I.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Şikâyet dilekçesinde, Camelyaf ile İstanbul bayisi Plasto'nun, alt bayilerin bir kısmına mal vermeyi reddetmek, farklı satış koşulları uygulayarak alt bayilerini zor durumda bırakmak, cam elyaf ve polyester fiyatlarını keyfi olarak belirlemek suretiyle hakim durumunu kötüye kullandığı ve rekabeti kısıtladığı iddia edilmektedir. Aşağıda başvuruda yer verilen iddiaların ilk ikisi, mal vermenin reddi; sonuncusu ise, fiyatların keyfi şekilde belirlendiği başlığı altında değerlendirilmiştir.

90 I.3.1. Mal Vermenin Reddi İddiası

Mal vermenin reddi davranışının rekabet hukuku anlamında ihlal niteliğinde olup olmadığını değerlendirilmesinde;

- Mal vermeyi reddeden teşebbüsün hakim durumda olması,
- Teşebbüsün uzun süre mal vermekte olduğu müşterisine mal vermeyi reddetmesi ve mal vermeyi kesmenin objektif gerekçelere dayanmaması,
- Teşebbüsün bazı müşterilere mal satarken bazılarına ürün vermeyi reddetmesi,
- Teşebbüsün mal vermeyi kesmesinin rekabeti kısıtlayıcı amacı olup olmadığı

100 kriterlerinin birlikte dikkate alınması gerekmektedir. Diğer bir ifadeyle, söz konusu kriterlerden herhangi biri sağlanmadığı takdirde, mal vermenin reddi suretiyle rekabetin ihlal edildiğinden söz edilemeyecektir.

Dosyadaki bilgilere göre, gerek Camelyaf Pazarlama ve Satış Müdürü ile yapılan görüşmeden, gerekse Plasto'dan ve Camelyaf'tan gelen yazılardan, Safter'in Camelyaf bayiliğinin, ödeme sorunları nedeniyle sonlandırılmış olduğu; Plasto'nun, Safter'in ürün taleplerini karşıladığı; ancak, (.....TİCARİ SIR.....) nedeniyle, Plasto'nun ve diğer (.....TİCARİ SIR.....) bayilerinin Safter ile peşin ya da kısa vadeli çalışmayı tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Ayrıca, dosyadaki Plasto'dan gelen yazı ekinde yer alan faturalardan, Plasto'nun, Safter'e 12.2.2010-14.6.2010 tarihleri arasında, yani Safter'in şikâyetinden önceki ve sonraki dönemde, cam elyaf ve polyester ürünleri temin ettiği görülmektedir. (.....TİCARİ SIR.....).

110 Bu bağlamda gerek Plasto, gerekse diğer Camelyaf bayileri tarafından Safter'in ürün taleplerinin karşılanması için ürün tedarik edildiği; bu tedarik sürecinde peşin veya kısa vadeli satışların tercih edildiği, bu durumun da ticaretin doğal akışı içinde olduğu düşünülmektedir. Söz konusu çerçevede teşebbüsün uzun süre mal vermekte olduğu müşterisine mal vermeyi kesmediği; mal verirken öne sürülen koşulların ise objektif gerekçelere dayandığı kanaatine varılmıştır.

1.3.2. Fiyatların Keyfi Şekilde Belirlendiği İddiası

120 Serbest piyasanın işleyişi sürecinde teşebbüslerin fiyatlarını keyfi şekilde belirlemesi, beklenen ve rekabetçi bir yapı içinde istenen bir durumdur. Ancak hakim durumda olan teşebbüslerin eşit alıcılar arasında ayrımcılık ve aşırı fiyatlama gibi uygulamaları ile 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal etmesi mümkün olabilmektedir. Bu temelde fiyatların keyfi olarak belirlenmesi iddiasına ilişkin olarak raportörlerce görüşülen Camelyaf'ın yetkilisi özetle şu hususları ifade etmiştir:

"[...] Polyester fiyatları Hollanda merkezli ICIS-LOR endeksi ile belirlenmektedir. Bu endekste polyester'in 4 ana girdisi olan maddelerin fiyatlarının borsa ile belirlendiğini biliyoruz. Camelyaf'ın bu şekilde fiyatının belirlenmesi durumu yoktur. Türkiye'de Camelyaf'ın polyester konusunda yaklaşık 15 adet rakibi vardır. Cam elyafı işinde de özellikle ithalatta yüksek bir rekabet baskısı vardır. Ki bu konuyla ilgili anti-damping kapsamında Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bir incelemesi olmaktadır."

130 Konuyu inceleyen raportörlerce yapılan araştırmada, ICIS'in polyesterin de dahil olduğu bir kısım kimyasal ürünlerin fiyatlarının raporlandığı uluslararası bir danışmanlık ve bilgi merkezi olduğu anlaşılmıştır. Buna ek olarak 22.01.2010 tarih 27470 sayılı Resmi Gazete'de yayımlandığı üzere Dış Ticaret Müsteşarlığı, Çin Halk Cumhuriyeti menşeli cam elyafı takviye malzemelerinin Türkiye'ye dampingli fiyatlarla ithal edildiği iddiasını ciddi bulmuş ve 2010/3 sayılı Tebliğ ile bir soruşturma başlatmıştır. Bu soruşturmaya esas olan tespitler arasında, yerli üretim dalı ve yurtiçi fiyatlarının şikâyete konu ülke menşeli ithalat tarafından 2007-2009 döneminde önemli ölçüde kırıldığı ve fiyatlarda reel olarak ciddi oranda düşüşler kaydedildiği de vardır. Bu çerçevede Camelyaf'ın fiyatları keyfi olarak belirlendiğine dair somut bir bulguya ulaşılamamıştır.

140 Yukarıda yer verilen tüm inceleme ve değerlendirmeler sonucunda, şikâyet konusuna ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

10-49/911-320

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir